

Prvi radni dan novoizabranog predsjednika Donalda Trumpa obilježen je prosvjedima diljem svijeta. Svijet se ne miri s najavljenim promjenama. Svijet ne želi povratak nacionalne države kakvu smo imali na kraju XIX. i početkom XX stoljeća. Boje se novog boljševizma, fašizma, nacizma ili čega već koji će biti pogubniji za sve diljem majčice Zemlje.

„Kupujte američko, zapošljavajte amerikance“, poručuje novoizabrani predsjednik, zov protekcionizma za kakav se zalagao prvi ministar financija Alexander Hamilton. Ni merkantilisti ne bi dvojili da li je ta i takva ekonomska politika u interesu nacije. Tu je priču novi američki predsjednik Donald Trump „začinio“ začinima kao što su: patritizam, nacionalni ponos, postavljati sve veće ciljeve,

Restauracija tržišne države mogla bi biti po svojim rezultatima gora od restauracije kapitalizma u tzv. socijalističkim zemljama. Brexit i izbor Trumpa zapravo predstavlja poništenje, ili bolje rečeno – pokušaj poništenja, neoliberalizma kojeg su tako ustrajno provodili Thatcherica i Regan. Dakle, SAD i Velika Britanija, roditelji neoliberalizma, su priznali da je za njihove zemlje neoliberalizam bio kriva – gubitnička kombinacija. Tko je onda dobio? Dobila je, u prvom redu, Kina te druge brzorastuće daleko istočne zemlje, potom Brazil, Rusija, Indija, zemlje BRIC-sa, odnosno Turska, Meksiko i Južnoafrička republika. Druge su se zemlje, uključivo Lijepa naša, bezkriterijalno predale brutalnom žrvnju zvanom – kapital odnos koji ih je primjereno samljeo u amorfnu masu.

Povrat protekcionizma najprije će smanjiti stope rasta ako ih uopće bude. Globalnu stopu rasta globalnog gospodarstva odredit će odnos SAD-a i Kine. Ukoliko je prvi neprijatelj SAD-a Kina, što je moguće pretpostaviti, vjerojatno će svijetsko gospodarstvo zapasti u krizu koja će „odigrati“ ulogu katalizatora koji će ubrzati politiku osiromašenja susjeda – protekcionizam.

Dobro se je sjetiti krize iz 2008. godine i ponašanje najrazvijenijih članica EU. Njemačka, Velika Britanija i Francuska su se usmjerile na rješavanje problema njemačkog (automobilska industrija), britanskog (bankarstvo) i francuskog (automobilska industrija) gospodarstva, dok su ostale članice prepustile njihovoj sudbini i dobili smo - PIGS čiji su pogubni učinci identificirali EU kao politički projekt. Isto vrijedi i za euro.

Keynes, koji nikada nije napušten u SAD-u, vraća se na scenu a Milton Friedman odlazi u ropotarnicu. Da li je to istina slijedi u slijedećem komentaru.

Poruka našoj vlasti je jednostavna. Ostavite se velike politike i vodite brigu o opstanku Lijepe naše. Kamatne će stope porasti, a gospodarstvo bi moglo usporiti što imperativno zahtjeva preispitivanje proračuna za ovu godinu. Sve usmjeriti u prvcu povećanja izvoza kako bi se smanjio deficit robne razmjene s inozemstvom. Ne bi trebalo nas čuditi ako se turistička žetva ove godine ne pnovi. Svi će preispitati svoju politiku. Naprosto, ponovno se „mješaju karte“. Reforme, reforme, ma kako bolne bile, jedino su ispravno rješenje u ovim turbulentnim vremenima. Vi ste izabrani od hrvatskih građana i vaš je jedini zadatak biti na strani hrvatskih građana. Gospodo političari, govor novoizabranog predsjednika Trumpa ima se interpretirati kao gospodarski sukob da ne kažem rat. U ratnim uvjetima zna se da opstojnost zemlje dolazi na prvo mjesto. Bilo bi divno kada bi se odmah i sada formirala nova vlada – velika koalicija – koja bi odlučno pokrenula potrebne nam reforme kako nam sutra ne bi bilo gore nego što je to danas.